

A young plant with green leaves and a small white flower is growing in a forest. The background is a dense forest with many trees and green foliage, creating a soft, natural setting.

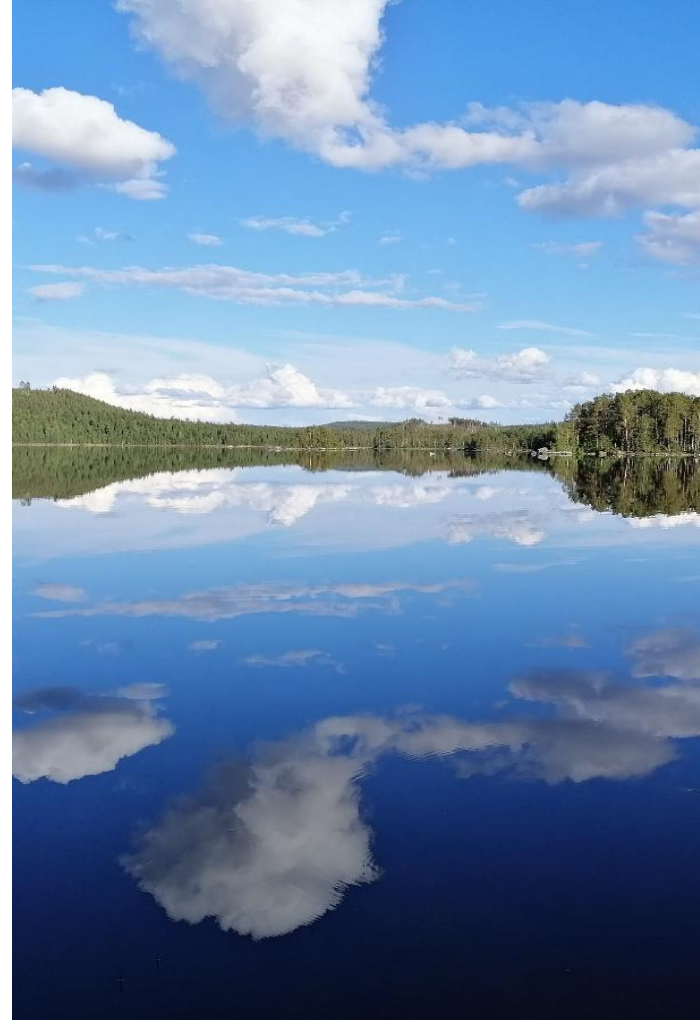
Strandskydd

Tillsammans stärker vi tillsynen

Sara Toivanen Jonsson, Naturvårdsverket

John Pansar och Oskar Ovland, Ulricehamns kommun

- Kort om nya regler 1 juli 2025 (fokus tillsyn)
- NTS 2026-2027 Fokusområde strandskydd
- Tillsynsarbetet för en kommun

Gällande regler och vägledning

Naturvardsverket.se → Sök

Dessa två sidor kommer längst upp i listan

[Strandskydd - så fungerar det](#)

[Vägledning om strandskydd](#)

Inget strandskydd vid små sjöar och vattendrag

13 a §

Strandskydd gäller inte vid insjöar vars vattenyta vid normalt medelvattenstånd uppgår till en hektar eller mindre.

13 b §

Strandskydd gäller inte vid sträckor av ett vattendrag vars bredd vid normalt medelvattenstånd är två meter eller smalare.

Inget strandskydd vid vatten anlagda efter 1975

13 c §

Strandskydd gäller inte vid insjöar och vattendrag som har anlagts efter den 30 juni 1975.

Undantag:
vatten som
skapats av
människan

- Grävd damm
- Täktsjö
- Viltvatten
- Diken

Strandskydd:
modifierade
naturliga
vatten

- Utökats/minskats
- Rätats
- Grävts ur/rensats
- Dämts upp

Undantaget för de areella näringarna

16 §
*Förbuden
gäller
inte...*

- 16 § 1
 - jordbruk, fiske, vattenbruk, skogsbruk eller renskötsel och
 - för sin funktion, funktionellt samband, måste ske inom strandskydd

Omsättningskravet justeras →
förvärvsverksamhet

Vattenbruk läggs till som ny areell
näring

Funktionella kravet förtydligas
enligt praxis

Nationella tillsynsstrategin

Strandskydd

- [Fokusområden Naturtillsyn](#)
- Kommunerna pekar ut problemområden inför tillsynskampanjen (2026)
- Naturvårdsverket tar fram stöd och material till tillsynskampanjen (2026), samordnar kampanjen och stöttar länsstyrelserna i sin tillsynsvägledning (2027)
- Kommunerna och länsstyrelserna deltar i nationell tillsynskampanj (2027)
- Länsstyrelsen vägleder kommuner i tillsynen (2027-)

Frågor?

kundtjanst@naturvardsverket.se

NATUR
VÅRDS
VERKET

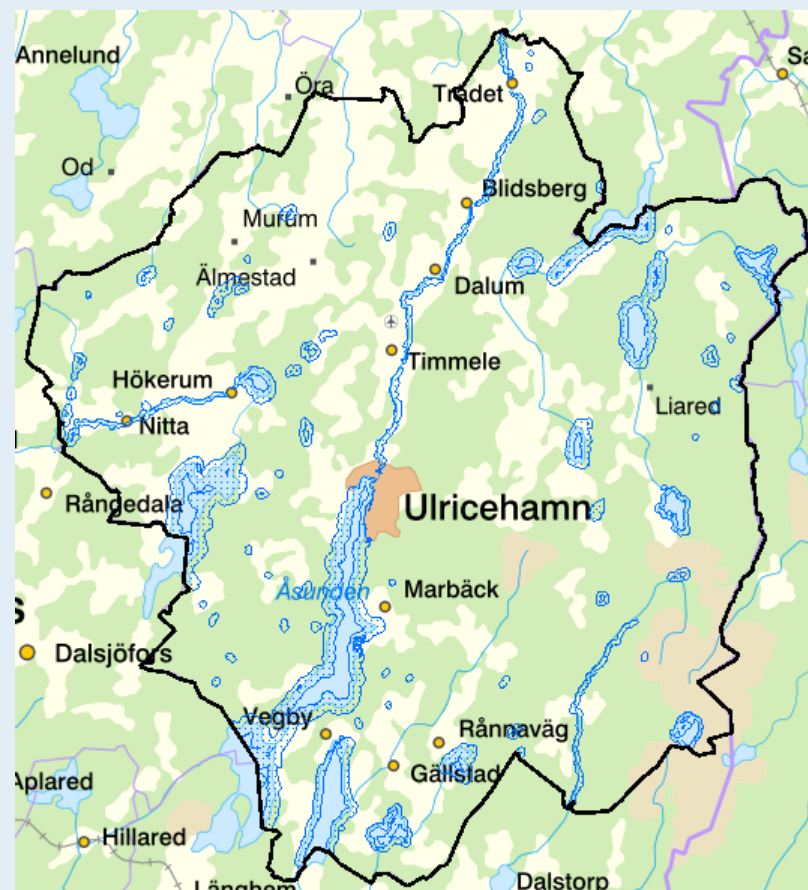
Strandskyddstillsyn

Förberedelse, Fältarbete, Efterarbete & Lärdomar

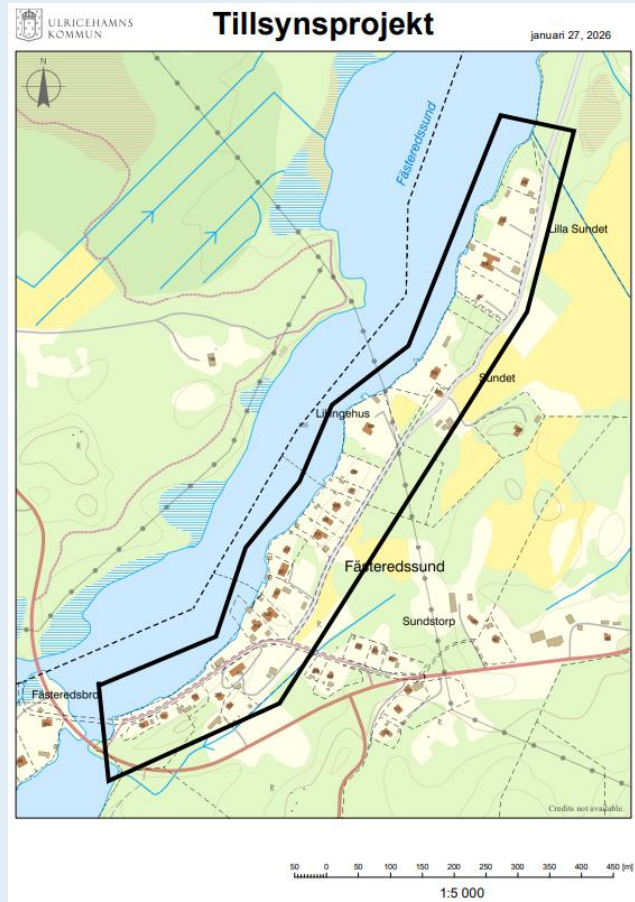
Förutsättningar i Ulricehamn

- Miljö- och byggnämnd (miljöförvaltning)
- Västra Götaland - Länsstyrelsen har bestämt var skyddet gäller
- Förändringarna i strandskyddet inte så omvälvande för oss. Redan upphävt på mindre vattendrag.
- Utökat strandskydd
- Undantag 1993-2014 komplementbyggnader

Förberedelser

- Val av område
 - Hög grad av exploatering
 - Få ansökningar om strandskyddsdispens
 - Utökat strandskydd
 - Riksintresse för friluftsliv och naturvård
- Bakgrundsmaterial
 - Områdeskoll
 - Gamla dispenser och bygglov
 - Kartor och ortofoton
 - Eventuella undantag från strandskyddet
- Information till fastighetsägare
 - Ungefärlig tid för besök
 - Tidig möjlighet för retroaktiv dispens

5 0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 [m]

1:700

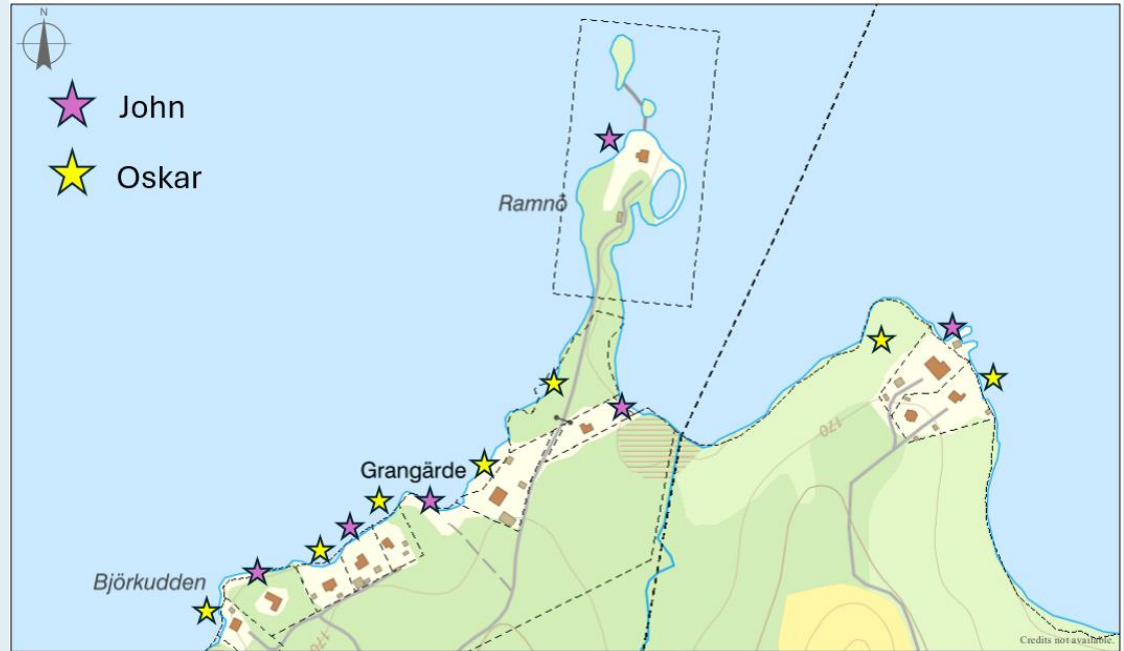
5 0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60 65 [m]

1:700

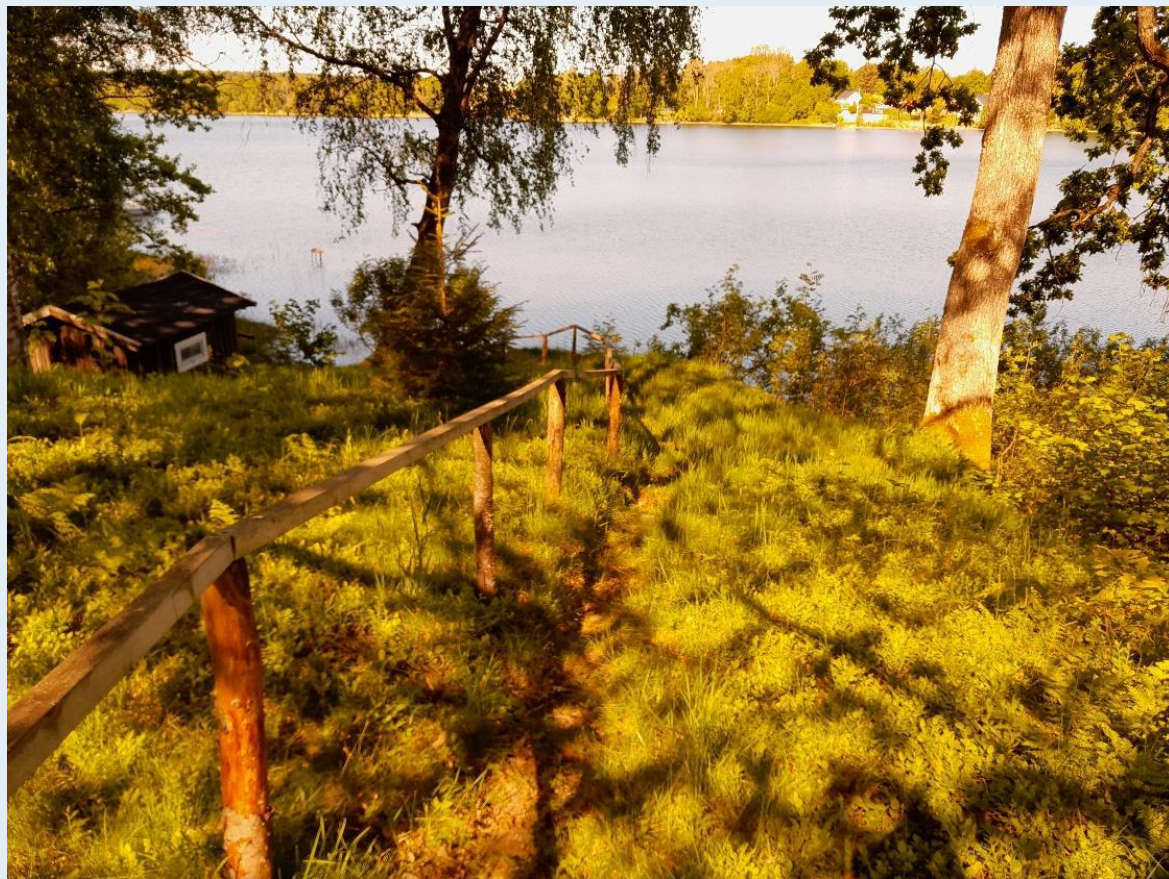
Fältarbete

- Genomförs i par
- En fotar - en pratar
- Kartor och anteckningar
- Papper och penna
- Inga besked om bedömning på plats
- 37 fastigheter - två dagar

Nästa bild: FYND

Beskrivning:

Yta norr om huvudbyggnad.
Pennan visar fastighetsgränsens riktning.

Bild tagen från väster.

Efterarbete

- Fotobilaga och tillsynskarta
- Jämförelse med gamla dispenser och ortofoton
- Bedömning om något på fastigheten bryter mot reglerna
- Kommunikering inför beslut
 - Information om dispensmöjlighet och föreläggande
- Synpunkter och material från verksamhetsutövare
 - Fotografier, intyg, beslut etc

Beslutsvägar

Alla vägar leder till avslut

- Retroaktiva dispenser, beviljade och nekade
- Förelägganden
- Dubbelbeslut
- Skäligt att förelägga?
- Utan vite i första hand, vite om första föreläggandet inte efterlevs
- Inga anmärkningar - Ärendet avslutas
- Avgift tas ut om det finns anmärkningar

Lärdomar & spaningar

- Förtroende hos politiker i nämnden
- Ekonomisk aspekt - bra kostnadstäckning
- Hög belastning tiden efter platsbesök
- Restriktiv praxis kring vattenburna anläggningar
- Majoriteten av våra förelägganden och nekade retroaktiva dispenser överklagas
- Tidigare oannonserade besök

Frågor & Reflektioner

Tack

Oskar Ovland

oskar.ovland@ulricehamn.se

John Pansar

john.pansar@ulricehamn.se (till 8 april)
john.pansar@lansstyrelsen.se (från 9 april)

ULRICEHAMNS
KOMMUN